

De rijke klankwereld van een enkele toon

Klassiek

Radio Filharmonisch Orkest en Groot Omroepkoor olv Marin Alsop op 10/4 in ZaterdagMatinee Concertgebouw Amsterdam. Radio 4 vanavond 20.00 uur.

Zoals je eenvoudig wit licht door een spectrum uiteen kunt rafelen in alle kleuren van de regenboog, zo kun je ook het spectrum van een enkele toon zicht- en hoorbaar maken met de tussenkomst van een computer. De klankwereld die je dan te horen krijgt, is het onderwerp in de muziek van de Franse componist Tristan Murail. Sinds de jaren zeventig wordt hij gerekend bij het 'spectralisme', een stroming die de klank van akoestische instrumenten verrijkt met de extra (vaak elektronische) klanklaag, afkomstig uit de binnenwereld van de witte geluiden om ons heen.

In 1988 componeerde Murail 'Les sept paroles du Christ en croix' (De zeven woorden van Christus aan het kruis), een werk van drie kwartier voor koor, orkest en synthesizer dat hij herschreef en uitbreidde tot een uur. Onder de verkorte titel 'Les sept paroles' beleefde het zaterdag zijn wereldpremière met het Radio Filharmonisch Orkest (RFO) en Groot Omroepkoor onder leiding van Marin Alsop.

Alsop is de eerste vrouwelijke dirigent die leider werd van een groot

Amerikaans orkest, het Baltimore Symphony Orchestra. Vorig jaar stond ze ook voor het RFO, in een concert met solist Enrico Pace. Zaterdag keerde ze terug met een heden-daagser programma: het complete ballet 'De Vuurvogel' van Igor Stravinsky en de wereldpremière van Murail.

In Stravinsky's 'Vuurvogel' sloegen Alsops besluiteloze tempi over naar de onzekere orkestinzetten en -intonatie. Zelfs in het normaal gesproken uitbundige orkestgebeier aan het eind bleef de klank op het podium hangen.

Het leek alsof de repetitietijd voornamelijk aan Murail was besteed, die met zijn intense 'Sept paroles' een zevendelig werk componeerde uit één stuk, waarbinnen de delen steeds werden aangekondigd met klokachtige geluiden, uit de rondom het publiek opgestelde speakers. Het immense werk klonk als een getijdspeel van klanken, rijk van kleurschakeringen en met de elektronica als sonore extensie. Het RFO speelde de vaak bedwelmende Murail subliem; het Omroepkoor opereerde subtiel tussen spreken, murmelen en zingen; Alsop stuurde koor en orkest opwindend door die klankstormen. Mooi hoe het koor fluisterend opkwam en ook weer met een ruis-klank eindigde, op de langgerekte 's' van het Latijnse 'exaudies'.

Anthony Fiumara